

N:o 113.

Af herr **David Bergström**, om uttagande efter progressiv skala af den tilläggsbevillning, som af innevarande Riksdag kan vara beslutet.

I Kongl. Maj:ts proposition n:o 34 föreslås en särskild tilläggsbevillning af 6,300,000 kronor att, utan sammanblandning med bevillningen af fast egendom samt af inkomst, på grund af 1901 års bevillningstaxering utgå med en krona för bevillningskrona, dock så att de, hvilka för inkomst äro taxerade till belopp, för hvilka jemlikt 11 § 1 mom. i gällande bevillningsförordning lindring i bevillningen eger rum, skola, då inkomsten icke uppgår till 1,200 kronor, från tilläggsbevillning vara befriade och, då inkomsten uppgår till 1,200 kronor, men icke till 1,800 kronor, erlægga tilläggsbevillning med endast 50 öre för bevillningskrona.

I den motivering till detta förslag, som af chefen för finansdepartementet förebragts i statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 11 januari 1901, förklarar han, att det enligt hans mening visserligen hade varit önskligt, att skattefoten vid denna tilläggsbevillning kunnat göras i någon mån progressiv eller åtminstone att skattelättnaderna kunnat göras något mera omfattande. Men så länge icke bevillningen, från att vara en kombination af en partiel inkomstskatt, och en fastighetsskatt, förvandlats till en allmän och ren inkomstskatt, finner chefen för finansdepartementet, på grunder, som redan af hans företrädare i embetet anförts till statsrådsprotokollet den 26 februari 1897 och som i statsrådsprotokollet den 11 januari 1901 närmare utföras med afseende å den nu ifrågasatta tilläggsbevillningen, omöjligt att tillgodose de önskemål han sjelf framställt.

Ett försök att under förhandenvarande förhållanden progressivt uttaga tilläggsbevillningen skulle, enligt chefens för finansdepartementet förmenande,

Bih. till Riksd. Prot. 1901. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 36 Häft. (N:is 113, 114). 1

kunna leda till betydande orättvisor. Men »om såsom man bör hoppas, en allmän och ren inkomstskatt skall komma att framgå såsom resultat af det pågående arbetet för bevillningsförordningens omarbetning, erhåller man fria händer att på ett vida mera tillfyllestgörande sätt än under nuvarande förhållanden beakta den olika skatteförmågan hos de skattskyldiga».

De senast citerade orden af den främste ledaren af våra statsfinanser och vår skattepolitik uttrycka en förhoppning, som ju kan vara värd beaktande, om också ej mera. I betraktande af det hastigt vexande behovet att för statsändamål mjölka ut skatter ur samhället borde man dock söka bjuda på något annat än förhoppningar om en framtida rättvisare fördelning af skattebördorna. Man borde på detta område framför allt se till, att man ej handlar så, att det gamla ordspråket: »medan gräset gror, dör kon» kommer att besannas.

I det fall, som nu är å bane, torde det med fog kunna ifrågasättas, om icke den orättvisa, som kan komma att begås, derest man uttager tilläggsbevillningen för år 1901 efter en i någon mån progressiv skala, varder vida mindre än den, som kommer att vidlåda det af chefen för finansdepartementet förordade sättet för tilläggsbevillningens uttagande. Chefen för finansdepartementet ömmar för de få, som möjligen kunde få erlægga något för hög tilläggsbevillning, men han förgäter de många, som enligt hans system säkerligen komma att göra det. Absolut rättvisa lär aldrig kunna ernås på skattepolitikens fält. Man torde alltid få nöja sig med att välja mellan ett mera och ett mindre i afseende å rättvisa. Och visst är, att, om i detta särskilda fall en eller annan fastighetsägare skulle få betala någon krona för mycket och om en eller annan skattskyldig med beskattningsbar inkomst i flere kommuner skulle få betala någon krona för litet, så är detta en ringa orätt i jämförelse med den, hvaraf det stora flertalet af skattskyldige kommer att drabbas enligt chefens för finansdepartementet förslag att uttaga tilläggsbevillningen för år 1901. Skulle emellertid den nuvarande formen för fastighetsbevillningen anses utgöra ett bestämdt hinder för en fullständig användning af en progressiv skala vid den nu ifrågasatta tilläggsbevillningens uttagande, ligger ju den utvägen nära till hands, att endast i afseende å inkomstbevillningen tillämpa en dylik skala. Redan ett sådant steg i rätt riktning skulle säkerligen bland landets skattdragande befolkning göra ett godt och gagnande intryck i dessa tider.

Då jag, på grund af hvad nu i korthet anförts, anser mig böra påyrka, att den tilläggsbevillning, som af innevarande års Riksdag kan varda beslutad, skall uttagas efter en progressiv skala, är jag ingalunda blind för svårigheterna att härför utfinna i allo lämpliga och väl afvägda bestämmelser. Förutom till de motioner, som alltifrån 1892 års urtima riksdag varit väckta i

syfte att tilläggsbevillning, då sådan varit i fråga, skolat utgå progressivt, tillåter jag mig emellertid att i detta afseende särskildt hänvisa till den reservation af herr J. H. G. Fredholm, som finnes vidfogad 1893 års bevillningsutskotts betänkande n:o 18, och i hvilken innehållas värdefulla uppslag med afseende å en begynnande tillämpning af den progressiva beskattningsmetoden i vårt land.

Med anslutning i hufvudsak till sistnämnda framställning tillåter jag mig härmed föreslå,

att den tilläggsbevillning, som af innevarande års Riksdag kan varda beslutad, må uttagas efter en progressiv skala.

Stockholm den 27 januari 1901.

David Bergström.

N:o 114.

Af herr **David Bergström**, med förslag till ändrad lydelse af vissa §§ i bevillningsförordningen.

Då Kongl. Maj:t för fyra år sedan gick att framlägga förslag till ny bevillningsförordning, framhöll dåvarande chefen för finansdepartementet i sitt anförande till statsrådsprotokollet den 26 februari 1897 att, äfven utan den mera genomgripande omgestaltning af våra beskattningsförhållanden, som framdeles kunde komma att ega rum, ett reformsteg af icke ringa vikt och betydelse kunde och borde tagas för ernäendet af ökad effektivitet och större likformighet i tillämpningen af bevillningsförordningens bestämmelser, nemligen införandet af s. k. obligatorisk själfdeklaration. I enlighet härmed och i anslutning till bevillningskomitéernas af 1894 och 1895 betänkanden samt kammarrättens den 25 april 1895 afgifna utlåtande, upptog Kongl. Maj:ts förslag till ny förordning angående bevillning af fast egendom samt af in-